

Podkarpacki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

Wyniki planowania odmian w doświadczeniach porejestrowych w województwie podkarpackim

Ziemniak

2024

mgr Mirosław Helowicz
Dyrektor SDOO Przecław

Stacja Koordynująca PDO w województwie podkarpackim
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Przecławiu
39 – 320 Przecław
tel. 17 5813194

Opracował :
Adam Mazur

Publikacja chroniona prawem wydawcy; każda reprodukcja całości lub jej części wymaga zgody wydawcy

*Informacja zawiera wyniki plonowania odmian w doświadczeniach prowadzonych w województwie podkarpackim w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego.
Kolejność odmian przyjęto według chronologii ich wpisywania do Rejestru Odmian.*

LOZ – odmiana zalecana do uprawy na obszarze województwa
wzorzec – średnia plonowania wszystkich badanych odmian
DE – kod kraju z jakiego pochodzi odmiana

Wydawca: SDOO Przecław
druk: SDOO Przecław

Uwagi ogólne

Według danych z ARiMR uprawa ziemniaka w Polsce w 2023 r. była na powierzchni ok. 182 tys. ha. Plony ziemniaka w kraju uzyskały 296 dt/ha i były niższe od poprzedniego roku. Powierzchnia plantacji nasiennych ziemniaka wynosiła 5491 ha. i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2023 o 6,0%. Obecnie w Polsce w typie jadalnym zarejestrowanych jest 43 odmiany krajowe: bardzo wczesne -15 odmian, wczesne -23, średniowczesne – 24, średniopóźne i późne 6. Zagranicznych odmian zarejestrowanych jest 21. Do opracowania wyników z ziemniakiem dla województwa podkarpackiego zostały ujęte badania z SDOO Przecław i z sąsiedniego województwa małopolskiego z SDOO Węgrzce. Doświadczenia były prowadzone według metodyki COBORU dla ziemniaka jadalnego na jednym podstawowym poziomie agrotechniki.

Wyniki doświadczeń

W roku 2024 warunki do uprawy ziemniaka w SDOO Przecław i SDOO Węgrzce były mało korzystne. Wpływ na to miał duży niedobór opadów i ich nierównomierne rozłożenie. W bieżącym roku uzyskany plon ogólny w Węgrzcach 328,8 dt/ha był niższy niemal o połowę od uzyskanego poprzedniego roku. Podobnie było w Przecławiu – plon uzyskany w 2024r. wyniósł 315 dt/ha, a w 2023 r.- 472,4 dt/ha. Średnia plonu ogólnego w bieżącym roku wyniosła 322 dt/ha a plonu handlowego 294 dt/ha. Zadowolające wyniki uzyskały dwie odmiany Meluzyna i Jelly w obydwu lokalizacjach. Po dwóch latach 2023-2024 plon ogólny uzyskał wynik 423,5 dt/h, a plon handlowy 400,4 dt/ha. Odmiany, które w tym okresie wyróżniły się w plonowaniu to średniopóźna - Jelly i średniowczesne - Mazur, Jurek i Meluzyna. Po trzech latach badań średni uzyskany plon wyniósł 400,9 dt/ha i w tym okresie przodowały w plonowaniu odmiany Jelly, Jurek i Astana. W ostatnich latach porażenie roślin przez choroby wirusowe i czarną nóżkę wystąpiło w nieznanym nasileniu w doświadczeniach. Przeciwno zarazie ziemniaka i alternariozie stosowano zabiegi fungicydowe ograniczające ich rozwój. Odporność odmian na choroby występujące w uprawie ziemniaka przedstawiono w tabeli 5, a w tabeli 6 zamieszczono charakterystykę morfologiczną i właściwości konsumpcyjne jadalnych odmian ziemniaka. Wyniki te pochodzą z Listy opisowej odmian ziemniaka z 2024 r. opracowanej przez COBORU w Słupi Wielkiej.

Tabela 1. **Ziemniak**. Odmiany badane – średniowczesne i średniopóźne jadalne. Rok zbioru: 2024.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru	LOZ	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce
Średniowczesne				
1	Tajfun	2004		Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, Strzekęcino 11, 76-024 Świeszyno
2	Jurek	2012	2018	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1, 89-430 Kamień Krajeński
3	Mazur	2014		Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, Strzekęcino 11, 76-024 Świeszyno
4	Otolia	2014	2021	Europlant Handel Ziemniakami sp. z o.o. Obliwice, Aleja Topolowa 1, 84-351 Nowa Wieś Lęborska
5	Astana	2019	2024	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1, 89-430 Kamień Krajeński
6	Meluzyna	2022	2025	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1, 89-430 Kamień Krajeński
7	Gardena	2018		Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1, 89-430 Kamień Krajeński
Średniopóźne				
8	Jelly	2005		Europlant Polska sp. z o.o., Łaski Koszalińskie.3A,76-039 Biesiekierz

Tabela 2. **Ziemniak** – odmiany średniowczesne jadalne i średniopóźne jadalne. Warunki polowe doświadczalne. Rok zbioru: 2024.

Miejscowość Powiat	SDOO Węgrzce Kraków	SDOO Przeclaw Mielec
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Żytni bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	II b	IIIa
pH gleby w KCl	6,3	6,5
Przedplon	Pszemica ozima	Pszemica ozima
Data sadzenia (dzień, m-c, rok)	18.04.2024	10.04.2024
Data zbioru (dzień, m-c, rok)	20.09.2024	04.09.2024
Rozstawa (cm)	75x33	75x33
Nawożenie mineralne		
N (kg/ha)	70	120
P₂O₅ (kg/ha)	50	110
K₂O (kg/ha)	100	180
Nawożenie dolistne (l/ha)	-	2 x Plonvit K – 1,0 l
Środki ochrony roślin		
Herbicyd (nazwa, dawka/ha)	Arcade 880 EC – 5,0 l Fusillade Forte 150 EC -1,5 l	Plaaten 41,5 WG - 2,0 kg
Insektycyd (nazwa, dawka/ha)	2 x Cyperkil Max 500 EC - 0,06 l	2 x Carogen 200 SC – 0,062 l Cyperkil Max 500 EC-0,06 l
Fungicyd (nazwa, dawka/ha)	2 x Zorvec Endavia – 0,4 l	Infinito 687,5 SC – 1,6 l Orwego 525 SC= 0,8 l Cabrio Duo 112 EC – 2,5 kg

Tabela 3. **Ziemniak** – odmiany średniowczesne i średniopóźne. Plon bulw w % wzorca i zawartość skrobi w % w miejscowościach. Rok zbioru 2024.

Lp	Odmiana	Plon ogólny		Plon handlowy		Plon skrobi	
		Węgrzce	Przeclaw	Węgrzce	Przeclaw	Węgrzce	Przeclaw
Wzorzec dt / ha		328,8	315,1	299,0	288,0	50,8	41,5
Średniowczesne							
1	Tajfun	98	98	104	100	121	126
2	Jurek	98	102	102	100	95	96
3	Mazur	96	90	96	80	97	87
4	Otolia	101	97	99	96	92	100
5	Astana	99	96	93	96	93	80
6	Meluzyna	110	113	112	116	108	111
7	Gardena	86	90	79	88	85	93
Średniopóźne							
8	Jelly	112	113	114	123	109	105

Wzorzec- średnia wszystkich badanych odmian

Tabela 4. **Ziemniak** – odmiany średniowczesne i średniopóźne. Plon bulw ogólny, plon handlowy (% wzorca). Lata zbioru : 2024, 2023, 2022.

Lp	Odmiana	Plon ogólny					Plon handlowy				
		2024	2023	2022	2023-2024	2022-2024	2024	2023	2022	2023-2024	2022-2024
Wzorzec dt/ha		322	524,4	380,7	423,5	409,0	294,0	506,7	354,7	400,4	385,1
Średniowczesne											
1	Tajfun	98	106	87	103	98	102	107	87	105	100
2	Jurek	100	106	108	104	105	101	107	104	105	105
3	Mazur	93	112	84	105	98	89	116	86	106	100
4	Otolia	99	97	101	98	99	98	101	106	100	101
5	Astana	98	102	114	101	105	94	103	118	100	106
6	Meluzyna	111	99	104	104	104	114	99	104	104	104
7	Gardena	88					83				
Średniopóźne											
8	Jelly	112	110	102	111	108	119	106	103	111	108

Wzorzec- średnia wszystkich badanych odmian

Tabela5. **Ziemniaki**. Odmiany średniowczesne i średniopóźne jadalne. Odporność na choroby dane: COBORU – LOO 2024r.

Lp	Odmiana	Wirus Y [skala 9°]	Liścio-zwój [skala 9°]	Wirus M [skala 9°]	Zaraza ziemniaka [skala 9°]	Czarna nóżka [skala 9°]	Parch zwykły [skala 9°]	Porażenie chorobami przechowalniczymi [skala 9°]
Średniowczesne								
1	Tajfun	7	7	2-3	5	7	8	6
2	Jurek	8	5-6	*	4-5	*	8	6
3	Mazur	7	7	*	3	*	*	6
4	Otolia	7	7	*	4,5	*	*	5
5	Astana	8	*	*	4	*	*	*
6	Meluzyna	8	*	*	3	*	*	*
7	Gardena	7	*	*	7	*	*	*
Średniopóźne								
8	Jelly	5	5	*	5	*	8	4

*- brak danych

Tabela 6. **Ziemniaki**. Odmiany średniowczesne i średniopóźne jadalne. Charakterystyka użytkowa dane: COBORU – LOO 2024r.

Lp	Odmiana	Kształt bulw [skala 9°]	Regularność kształtu [skala 9°]	Wielkość bulw [skala 9°]	Barwa skórki	Barwa miąższu	Smak [skala 9°]	Typ konsumpcyjny
Średniowczesne								
1	Tajfun	ow	7	9	ż	ż	7	B-BC
2	Jurek	oow	6-7	9	ż	ż	7	B-BC
3	Mazur	ow	7	9	ż	jż	6-7	AB
4	Otolia	ow	7-8	8-9	ż	ż	7	BC
5	Astana	oow	7	9	ż	ż	7	B-BC
6	Meluzyna	ow	7-8	7	ż	ż	6	B-AB
7	Gardena	ow	6	8	róż	ż	6-7	B-BC
Średniopóźne								
8	Jelly	ow	8	9	ż	ż	7-8	B

Typ konsumpcyjny: AB – sałatkowy, B – ogólnoużytkowy, BC – lekko mączysty, C – mączysty
 Kształt bulw: o – okrągły, oow – okrągłoowalny, ow – owalny, p – podłużny, pow – podłużnoowalny,
 Głębokość oczek (skala 9°) – 1° – bardzo głębokie, 9° – bardzo płytke,
 Smak (skala 9°): 1° – zły, 9° – wybitnie dobry,
 Barwa skórki: ż – żółta, róż. – różowa, jbz – jasnobezowa, cz. – czerwona,
 Barwa miąższu: b – biały, kr – kremowy, jż – jasnożółty, ż – żółty
 * opis według hodowcy

Charakterystyka odmiany ziemniaka jadalnego wpisanego do krajowego rejestru w roku 2024 - wg CODORU - LOO - 2024.

Atlantic - Odmiana skrobiowa wczesna. Ze względu na parametry jakościowe przeznaczona głównie do produkcji chipsów. Bulwy duże do bardzo dużych, okrągłoidalne, skórka jasnobezowa, miąższ kremowy. Plon ogólny bulw średni, plon skrobi poniżej wzorca. Zawartość skrobi poniżej wzorca, średnio 17,6%. Odporność na wirusa Y mała, na zarazę ziemniaka średnia.

Reprezentant hodowcy: Adriana sp. z o.o., ul. Główna 9, 82-224 Szymankowo

Batory - Odmiana skrobiowa średniowczesna. Bulwy średniej wielkości, okrągłoidalne, skórka czerwona, miąższ kremowy. Plon ogólny bulw duży, plon skrobi bardzo duży. Zawartość skrobi duża, średnio 20,4%. Odporność na wirusa Y duża, na zarazę ziemniaka średnia.

Hodowca: Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, Strzekęcino 11, 76-024 Świeszyno

Begonia - Odmiana jadalna bardzo wczesna. Bulwy średniej wielkości, okrągłe, o dość regularnym kształcie, oczka dość płytkie, skórka żółta, miąższ jasnożółty. Typ konsumpcyjny ogólnoużytkowy, o dobrym smaku. Plon ogólny i handlowy bulw po 40 dniach od wschodów duży, po zakończeniu wegetacji poniżej wzorca. Duży udział frakcji handlowej w plonie ogólnym. Odmiana zalecana do uprawy na bardzo wczesny zbiór. Odporność na wirusa Y duża, na zarazę ziemniaka mała, na mątwika ziemniaczanego Ro1 bardzo mała. Odmiana odporna na patotyp 1(D1) raka ziemniaka.

Hodowca: Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1, 89-430 Kamień Krajeński

Colomba - Odmiana jadalna bardzo wczesna. Bulwy średniej wielkości, okrągłoidalne, o regularnym kształcie, oczka dość płytkie, skórka żółta, miąższ jasnożółty. Typ konsumpcyjny sałatkowy, o dobrym smaku. Plon ogólny i handlowy bulw po 40 dniach od wschodów bardzo duży, po zakończeniu wegetacji średni do dużego. Duży udział frakcji handlowej w plonie ogólnym. Zalecana do uprawy na bardzo wczesny zbiór. Odporność na wirusa Y mała, na zarazę ziemniaka bardzo mała. Odmiana odporna na patotyp 1(D1) raka ziemniaka.

Hodowca: HZPC Polska Sp. z o.o., ul. Bałtycka 1, 61-1-013 Poznań

Cyranka - Odmiana jadalna średniowczesna. Bulwy duże do bardzo dużych, okrągłoidalne, o dość regularnym kształcie, oczka dość płytkie, skórka żółta, miąższ jasnożółty. Typ konsumpcyjny lekko mączysty, o przeciętnym smaku. Plon ogólny i handlowy bulw duży. Duży udział frakcji handlowej w plonie ogólnym. Odporność na wirusa Y duża i mątwika ziemniaczanego patotypy Ro1 bardzo duża, na zarazę ziemniaka średnia.

Hodowca: Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1, 89-430 Kamień Krajeński

Hajduk - Odmiana jadalna wczesna. Bulwy duże, okrągłoidalne, o regularnym kształcie, oczka dość płytkie, skórka żółta, miąższ jasnożółty. Typ konsumpcyjny ogólnoużytkowy, o smaku przeciętnym do dobrego. Plon ogólny i handlowy bulw duży. Duży udział frakcji handlowej w plonie ogólnym. Odporność na wirusa Y i mątwika ziemniaczanego patotypy Ro1 duża, na zarazę ziemniaka mała.

Hodowca: Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1, 89-430 Kamień Krajeński

Hestia - Odmiana jadalna wczesna. Bulwy średniej wielkości, owalne, o regularnym kształcie, oczka płytkie, skórka żółta, miąższ żółty. Typ konsumpcyjny ogólnoużytkowy, o dobrym smaku. Plon ogólny i handlowy bulw duży. Dość duży udział frakcji handlowej w plonie ogólnym. Odporność na wirusa Y mała, na zarazę ziemniaka średnia.

Hodowca: Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, Strzekęcino 11, 76-024 Świeszyno

Olga - Odmiana jadalna średniowczesna. Ze względu na parametry jakościowe przeznaczona głównie do produkcji chipsów. Bulwy średniej wielkości, okrągłe, o dość regularnym kształcie, oczka dość płytkie, skórka żółta, miąższ jasnożółty. Typ konsumpcyjny mączysty do lekko mączystego, o przeciętnym smaku. Plon ogólny bulw poniżej wzorca. Dość duży udział frakcji handlowej w plonie ogólnym. Zawartość skrobi bardzo duża, średnio 18,0%. Odporność na wirusa Y duża, na zarazę ziemniaka średnia.

Hodowca: Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1, 89-430 Kamień Krajeński

Tuluza - Odmiana skrobiowa średniowczesna. Bulwy średnie do dużych, okrągłoidalne, skórka żółta, miąższ żółty. Plon ogólny bulw oraz skrobi duży. Zawartość skrobi na poziomie wzorca, średnio 19,6%. Odporność na wirusa Y duża, na zarazę ziemniaka średnia.

Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1, 89-430 Kamień Krajeński